

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-4-237
Karar Sayısı : **08-63/1040-400**
Karar Tarihi : 12.11.2008

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN,
Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ

B- RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Recep GÜNDÜZ

20 **C- ŞİKAYET EDEN** : Mermerler Otomotiv Taşımacılık Turizm Tekstil İnşaat
Gıda ve Pazarlama A.Ş.
Temsilcisi: Av. Özgür KAPLAN
Dünya Ticaret Merkezi A-1 Blk. K:6 No:244
Yeşilköy/İstanbul

D- ŞİKAYET EDİLEN: - Otomotiv Distribütörleri Derneği
Barbaros Blv. Bahar Sk. Baras Han No:4 K:7 D:18/19
Balmumcu/İstanbul
- İstanbul Fuarçılık A.Ş.
CNR Expo Fuarçılık Merkezi 34149 Yeşilköy/İstanbul

30 **E- DOSYA KONUSU:** İstanbul Fuarçılık A.Ş. (İstanbul Fuarçılık) ve Otomotiv
Distribütörleri Derneği (ODD) tarafından Mermerler Otomotiv Taşımacılık
Turizm Tekstil İnşaat Gıda ve Pazarlama A.Ş. (Mermerler Otomotiv)'ye 2008
Autoshow fuar alanında 4. Teşhir Salonu yerine, 7. Teşhir Salonu'nun
verildiği, adı geçenlerin uyumlu eylem içinde bulunmak suretiyle yol açtıkları
bu durumun dışlayıcı nitelik arz ettiği iddiası.

F- İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde, İstanbul Fuarçılık ve ODD tarafından
2008 Autoshow fuarına Chery markası ile katılan Mermerler Otomotiv'e, daha
önceki fuar döneminde Mazda markasının distribütörü olarak kullandığı 4. Teşhir
Salonu yerine, 7. Teşhir Salonu'nda yer verilmesinin 4054 sayılı Rekabetin
Korunması Hakkında Kanun'un ihlali niteliğinde olduğu belirtilmiştir.

40 Bu çerçevede şikayet dilekçesinde;

- Tarafların uyumlu eylem içinde bulunmak suretiyle dışlayıcı nitelik arz ettiği iddia
olunan söz konusu eylemlerinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında
rekabet kurallarına aykırılığının tespiti,
- 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında ihlale son verilip, ihlalden önceki
durumu koruyucu nitelikte tedbir kararı verilmesi,
- 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca, şikayet edilenlerin idari para cezası
ile cezalandırılmaları

08-63/1040-400

talep edilmektedir.

50 **G- DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 7.10.2008 tarih ve 6547 sayı ile giren şikayet dilekçesi üzerine düzenlenen 31.10.2008 tarih ve 2008-4-237/İİ-08-MH sayılı İlk İnceleme Raporu 4.11.2008 tarih ve REK.0.08.00.00-110/320 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-63 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da, şikayet konusunu oluşturan iddialarla ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı görüşü belirtilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Fuar organizasyonu hizmetleri sektöründe fuar mekanları işletmecisi, fuar organizatörü kuruluşlar ve fuara konu sektör temsilcileri olmak üzere üç taraf bulunmaktadır. Bu taraflardan fuarda ürünlerini sergileyen firmalar fuarcılık hizmetlerinin talep tarafını, fuar organizatörü şirketler ise arz tarafını oluşturmaktadır.

70 Sektör temsilcilerinin bir araya gelmesinde, sektörde yaşanan son gelişmelerin takip edilmesinde ve buna bağlı olarak iş ve ticaret hacminin artmasında önemli katkıları olan fuar organizasyonları sektörün yakından tanınması, başarılı ve etkili bir tanıtım gibi birçok faktörün bir araya gelmesi sonucunda yapılabilmektedir. Bu durum, fuarcılık hizmetinin sunulacağı sektöre ilişkin bir ihtisaslaşma gerektirmektedir. Bu bağlamda, belli sektöre yönelik fuarlar diğer bir deyişle "ihtisas fuarları" ayrı birer ilgili ürün pazarı oluşturmaktadırlar. Öte yandan, düzenlenen fuarların bölgesel, ulusal ve uluslararası nitelikte olmasının ayrımı da yapılmalıdır.

Belirtilen bu hususlar çerçevesinde, şikayete konu fuar organizasyonu olan Autoshow otomobil fuarı otomobil üzerine ihtisaslaşmış ve uluslararası niteliği olan bir fuar organizasyonudur. Bu nedenle ilgili ürün pazarı "otomobil sektörüne yönelik uluslararası nitelikteki ihtisas fuarları" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

80 Her ne kadar yurtdışından katılımcı ve ziyaretçilerin de takip ettiği, uluslararası nitelikte bir etkinlik söz konusu olsa da 4054 sayılı Kanunun 2. maddesi gereğince, ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Tespitler

I.2.1. Şikayetçi Teşebbüs Temsilcisi ile Yapılan Görüşme

90 Görevli Raportör Mermerler Otomotiv Temsilcisi ile yaptığı görüşmede, şikayete konu olan uygulamaya ilişkin detaylı bilgi talebinde bulunmuştur. Temsilci, müvekkili olan firmanın 2006 yılında düzenlenen Autoshow fuarına Mazda ve Chery markaları ile katıldığını ve bu markaların sırası ile 4. ve 7. Teşhir Salonlarında yer aldığını belirtmiştir. Öte yandan, şikayet edilenler tarafından 2008

08-63/1040-400

Autoshow planlamasında rekabete aykırı biçimde kararlar alındığına değinen Temsilci, 2008 yılında sadece Cherry markası ile fuara katılacak olan müvekkilinin 2006 yılında Mazda markası ile katıldığı 4. salondaki 783 m2 alanda yer alması gerekirken önce 7. salonda 738 m2'lik bir alan verildiğini, itirazları sonucu bu alanın 870 m2'ye çıkarıldığını ifade etmiştir. Yetkili ayrıca, otomotiv sektörünün önde gelenlerinin üye olduğu ODD'nin fuar alanının tahsisinde İstanbul Fuarcılık ile birlikte etkili olduğunu, bu süreçte adı geçen Derneğin üyeleri arasında adil ve eşit mesafeli olması gerektiğini, dolayısıyla fuardaki alanların tahsisinde markaların değil üye olan distribütörlerin dikkate alınmasının uygun olacağını belirterek; bunun aksine bir uygulamayla, Mermerler Otomotiv'e 4. salonun değil, marka gözönünde bulundurularak 7. salonun verilmesinin şikayetçi firmayı dışlama amacını taşıyan bir uyumlu eylem niteliğinde olduğunu belirtmiştir.

I.2.2. Şikayetçi Tarafından ODD ve İstanbul Fuarcılık'a Gönderilen İhtarnamele

Şikayet dosyasında, şikayetçi teşebbüs tarafından keşide edilen ve ODD ile İstanbul Fuarcılık'a gönderilen ihtarnamele de yer verilmektedir. İstanbul 28. Noterliği'nce düzenlenen 28918 yevmiye numaralı ve 28.8.2008 tarihli ihtarnamele; fuar alanının şirketlere tahsisinde değerlendirme ölçütünün ne olduğu, hangi şirketin hangi alanı kullanacağına nasıl ve kimlerin karar verdiği, bu hususta Yönetim Kurulu kararının bulunup bulunmadığı, fuar ücret alanlarının neden (...) ABD Doları'ndan (...) ABD Doları'na yükseltildiği soruları sorulmuştur.

Söz konusu ihtarnamele Beşiktaş 6. Noterliği'nin 38484 numaralı yevmiye kaydı ile gönderilen cevapta ODD'nin dosya kapsamında önemli görülen tespitleri şöyledir:

- İstanbul'da Yeşilköy CNR fuar alanında düzenlenmekte olan otomobil fuarları, 30.000 m2 gibi sınırlı bir alanda yapılmaktadır. Türkiye'de halen yaklaşık 50 marka faaliyet göstermektedir. Katılımcı marka ve temsilcilerinin genel tasvibi ve rızası ile yürütülen yerleşim çalışmaları sonucunda oluşan konsensüs ile yerleşim taslakları Derneğimizin koordinasyonun da hazırlanmakta ve katılımcılar ile fuarcılık şirketlerine sunulmaktadır. Derneğin bu konuda vermeye çalıştığı hizmetler kesin, belirleyici ve emredici bir hüviyete sahip olmayıp, fuarda yer almak katılımcı ile fuarcılık şirketi arasında yapılan akitle ve karşılıklı kabulle söz konusu olmaktadır.

- Bu doğrultuda hazırlanan yerleşim planları tüm üye firmaların yetkili temsilcilerinin katıldığı komite çalışmalarında olgunlaştırılmakta, kurallar, ilkeler ve yerleşim planlarına esas kriterler belirlenmektedir.

- Fuar alanı planlarında markaların daha önceki yıllarda kullandıkları alanların esas alınması, katılan markaların isteği üzerine fuar ekonomisi yönüyle tefriş ve dekorasyon malzemelerinin gelecek fuarlarda da kullanılabilmesi amacına yönelik bir uygulamadır. Derneğimizin rolü istişari olup, fuar alanı konusunda fuarcılık şirketi ile markaları temsil eden kuruluşlar arasında yapılan sözleşmelerde taraf değiliz.

- Mazda markasının Türkiye'de temsili ile ilgili olarak gerek Mazda Motors gerekse Türkiye'deki temsilcisi marifetiyle Derneğimize yapılan bildirimde muhatapın distribütörlük sözleşmesinin dolayısıyla da temsil yetkisinin sona erdiği belirtilmiştir.

Öte yandan, aynı ihtarnamele İstanbul Fuarcılık tarafından Beşiktaş 16. Noterliği vasıtasıyla gönderilen cevapta ise, muhatap firmaya daha önce 2006 Autoshow'da

08-63/1040-400

Cherry markası ile katıldığı yerin verildiği, İstanbul Fuarcılık tarafından yapılan herhangi bir ayrımcılığın söz konusu olmadığı belirtilmiştir.

140 I.3. Değerlendirme

Şikayetin konusu esas itibarıyla, şikayetçi firmanın Mermerler Otomotiv tüzel kişiliği ile Mazda ve Cherry markalarını temsilen 2006 yılında 4. ve 7. teşhir salonlarında katıldığı Autoshow otomobil fuarında, 2008 yılında bu iki salondan -iddiaya göre- daha dezavantajlı olanında (7. salon) yer almasına ilişkindir. Şikayetçi teşebbüs, yer tahsisinde etkili olan ODD ile fuar organizatörü şirket arasındaki bir uyumlu eylemden bahisle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiğini iddia etmektedir.

150 Şikayete konu uygulamanın rekabet üzerindeki sınırlayıcı etkileri, 4054 sayılı Kanun'un rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararları düzenleyen 4. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir. 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ilk fıkrasında "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma yada kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." denilmekte, aynı Kanun maddesinin son bendinde ise "Ekonomik ve rasyonel gerekçelere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." ifadesi yer almaktadır.

160 Rekabet hukuku çerçevesinde bir anlaşmadan söz etmek için taraflar arasında imzalanmış, bağlayıcı bir metnin olup olmaması önemli değildir. Türk rekabet hukukunda, anlaşma, borçlar hukukundaki sözleşme kavramından daha geniş olarak değerlendirilmekte ve bu nedenle yazılı veya başka türlü bir şekil şartına bağlı olması aranmamaktadır. Hatta söz konusu Kanun metninin daha geniş bir yorumuyla rekabet ihlali için anlaşmanın varlığını gösteren doğrudan delillere ulaşmanın gerekmediği de söylenebilir. Firmaların rekabeti engelleyen, bozan, kısıtlayan ya da bu amacı taşıyan davranışlara yazılı ve sözlü anlaşma olmaksızın bağlı kalmak suretiyle sergiledikleri uyumlu eylemler de rekabet ihlalidirler.

170 Fakat uyumlu eylemden bahsedebilmek için teşebbüsler arası eylemlerin anti rekabetçi sonuçlarının açıkça ortaya konulması gerekmektedir. Olayda, şikayete konu olan husus Mermerler Otomotiv'in fuara kabul edilmemesi gibi her yönüyle dışlayıcı bir faaliyet değil, daha iyi bir sergi alanı olduğunu iddia ettiği 4. salonun kendisine tahsis edilmemesidir. Bu durum, eylemin fuar organizatörü ile ODD arasında uyumlu eylem suretiyle şikayetçi teşebbüsü piyasa dışına itmeye çalıştıkları iddiasını zayıflatmaktadır. Kaldı ki, mevcut durumda verilmiş olan alan olan 7. salon şikayetçi teşebbüsün aynı marka ile iki yıl önce gerçekleştirilen fuarda da faaliyet gösterdiği alandır. Hali hazırda hak iddia ettiği alan olan 4. salon ise iki yıl önce distribütörlüğünü yaptığı, ancak artık sözleşmesinin devam etmediği başka bir marka tarafından kullanılmaktadır.

180 Bu durumda, incelemeye konu olan davranışın ekonomik ve rasyonel gerekçelerinin varlığının irdelenmesi ihlalin var olup olmadığının tespitini kolaylaştıracaktır. İhtarnamelere gönderilen yanıtlarda, şikayet edilen teşebbüsler tarafından fuarın 30.000 m2 gibi sınırlı bir alan içinde yapıldığı ve bu alanın halen sektörde faaliyet gösteren yaklaşık 50 teşebbüse paylaştırılması konusunda ODD'nin fuar organizatörü ile distribütörler arasında eşgüdümü sağladığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla böyle bir durumda her distribütöre tam olarak istediği yerin

08-63/1040-400

190 verilmesi söz konusu olamaz. Deđinilen bir diğer gerekçe ise, tefriş ve dekorasyon malzemelerinin gelecek fuarlarda da kullanılabilmesi amacına yönelik olarak markaların daha önceki yıllarda kullandıkları alanların esas alınmasıdır. Bu gerekçe çerçevesinde, şikayetçi firmaya daha önce aynı marka adı altında araçlarını sergilediği alan tahsis edilmiştir. Şikayetçi firmanın, alan tahsislerinde ODD'nin markaları değil üyeleri olan distribütörleri göz önüne alması gerektiği iddiasına karşılık olarak ise ODD, Derneğin yapılan sözleşmelerin tarafı olmadığını, sadece fuarın organizasyonunda istişari nitelikte görüş beyan ettiğini belirtmektedir. Dolayısıyla yer tahsisi aslında fuar şirketi ile distribütörler arasında sözleşme serbestisi dahilinde ele alınması gereken bir olaydır.

Bu tespitlerin ışığında, şikayete konu uygulamanın Mermerler Otomotiv'i dışlama amacı taşıyan bir uyumlu eylem olmadığı, bu durumun fuarı düzenleyen firma ile katılımcı teşebbüsler arasında sözleşme hürriyeti kapsamında ele alınabilecek bir durum olduğu kanaatine varılmıştır.

J- SONUÇ

200 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; başvuru konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.